

Trygge, bærekraftige og miljøvennlige fylkesveger

Trøndelag fylkeskommune,
21.05.2024

Margrete Haugum

Problemstilling

- Hvilke **økonomiske føringer og bindinger** finnes for bruk av midler til veg?
- Er **trafikksikkerhet** ivaretatt i drift og vedlikehold og investeringer på fylkesveg?
- Er **klima og miljø** ivaretatt i drift og vedlikehold og investeringer på fylkesveg?

De to siste er basert på vegstrategien.

PS 1 Økonomiske føringer og bindinger

- Vegområdet
- Investeringsbudsjett - 861,8 millioner kroner
- Driftsbudsjett - 933,49 millioner kroner

Føringer for investeringer

- Finansieringsmuligheter og fylkeskommunens gjeldsgrad
- Vedtatte og igangsatte prosjekter
- Forskriftstiltak
- Miljøpakken (utløser midler fra andre kilder)

- Binder opp 51 prosent av budsjettet i 2024 (økende)
- Resten er blant annet fornyingsprogrammet, gang- og sykkelveger og trafiksikkerhet

Føring for driftsbudsjettet

- Driftskontrakter, 11 kontrakter med fem års varighet. Ca to rulleres årlig.
 - Nye kontrakter i 2024 – endret for å ta ned kostnaden (fra rundsum til mengdeoppgjør)
- Binder opp 83 prosent av budsjettet,
- Resterende til vedlikehold.
- Normerte behovet for vedlikehold er over fem ganger større enn vedlikeholdsbudsjettet for 2024.

PS 2 Trafikksikkerhet

- Kartlegginger
 - Alle er startet opp, men ikke fullført. Noen er løpende.
 - Tanken er at disse skal følges opp med tiltak
- Plan for gang- og sykkelveginspeksjoner
 - Ikke funnet noen plan, men flere snakker om den
- Fornyingsprogrammet
 - For små rammer til å prioritere standardetterslep. Akutt utbedringer prioriteres
- Forsterket midtmerking
 - Konkurrerer om midler fra en liten pott om trafikksikkerhet

- Problempunkter
 - Blir ikke prioritert. Skal dekkes av trafikksikkerhetspotten som er liten
- Prioritering av nye gang- og sykkelvegprosjekter
 - Trafikksikkerhet prioriteres i nye GSV prosjekter
 - Trange budsjetter har gjort at nye GSV prosjekter ikke har blitt prioritert

PS 3 Klima og miljø

- Klimabudsjett og registrering av klimagassutslipp
 - Vegavdelingen har klimabudsjett og system for registrering av klimagassutslipp
- Miljøstyringssystem
 - Det er ikke utarbeidet noe miljøstyringssystem
- Tunnelvaskevann
 - Det finnes en plan for håndtering av tunnelvaskevann
- Klimautsatte veger
 - Vegavdelingen har mye kunnskap om veger som er utsatt for naturfare
 - Det er ikke utarbeidet en prioritert oversikt

- Robust vegnett
 - Det er ikke utarbeidet noen plan for å gjøre vegnettet mer robust mot klimaendringer
 - Gjøres tiltak i form av større dimensjoner på rør
- Klima- og miljøtiltak i drifts- og vedlikeholdskontrakter
 - Det stilles krav i kontraktene
 - Spesielle kontraktsbestemmelser
 - Tildelingskriterie (miljø og bærekraft 10 % - blir 30 % fra 2024)

- Vektlegge helheten i økosystemet
 - Ivaretas i konsekvensutredninger og reguleringsplaner
- Klimagassutslipp i investeringsprosjekter
 - Vektlegges i investeringsbeslutninger

Konklusjon

- Føringer for bruk av midler
- Størrelsen på investeringsbudsjettet påvirkes av muligheten til å lånefinansiere tiltak, og det vil være ytterligere begrenset av at Trøndelag fylkeskommune har en høy gjeldsgrad.
- Fylkeskommunen har økonomiske forpliktelser i samarbeidet i Miljøpakken.
- Fylkeskommunen har økonomiske forpliktelser som følge av oppfølging av lovverk.
- Fylkeskommunens budsjett for det enkelte år er bundet opp av tidligere vedtatte investeringsprosjekter som strekker seg inn i budsjettåret.
- Fylkeskommunens budsjett er bundet opp av driftskontrakter som strekker seg over flere år.

Konklusjon - trafikkikkerhet

- Revisor konkluderer med at trafikkikkerhet vektlegges i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg, men at mange av strategiene på trafikkikkerhetsområdet ikke har kommet godt i gang.
- 0-visjonen
- Et grunnleggende mål

Konklusjon – klima og miljø

- Revisor konkluderer med at klima og miljø ivaretas i drift, vedlikehold- og investeringsprosjekter på fylkesveg.
- Mange tilnærminger til klima og miljø
- Innsatsen er noe spredt og lite koordinert
- Mye kunnskap og kompetanse
- Tydeligere begrepsbruk for ikke å snakke forbi hverandre

Anbefaling

- Revisor anbefaler Trøndelag fylkeskommune å fortsette det arbeidet som er startet opp med å følge opp vegstrategien, herunder å:
 - legge til rette for å benytte den kompetansen som finnes i vegavdelingen.
 - være oppmerksom på begrepsbruk, slik at det skapes en felles forståelse av det arbeidet som gjøres.